

Alþingi
Erindi nr. Þ 127/457
komudagur 10.12.2001

IÐNNEMASAMBAND ÍSLANDS

LANDSSAMBAND IÐN- OG STARFSNÁMSNEMA

STOFNAD 1944

Hverfisgata 105 - 101 Reykjavík
Sími 551 4410 · Myndriti 551 4411
Heimasíða: <http://www.insi.is>
Netfang: insi@insi.is

Dagseining:

Tilvitnun:

Minnisblað fyrir efnahags og viðskiptanefnd Alþingis

Fundur um mál 348 – ráðstafanir í ríkisfjármálum
2. gr. um hækkun innritunargjalda og efnisgjalda

Iðnnemasamband Íslands óskar eftir að koma á framfæri athugasemdum hvað varðar tillögur að hækkun á innritunargjöldum og efnisgjöldum sem liggur fyrir Alþingi á 127. löggjafarþingi um ráðstafanir í ríkisfjármálum sbr. breytingatillögu á lögum nr. 80/1996, um framhaldsskóla, með síðari breytingu í frumvarpsdrögum um ráðstafanir í ríkisfjármálum.

Í athugasemdum með frumvarpinu segir um 2. gr.: “Hér er þó aðeins lagt til að hámarki gjaldsins verði breytt í samræmi við þær verðlagsbreytingar, sem orðið hafa á tímabilinu, og hækkað samkvæmt því í 8.500 kr. eða um 41,7%. Ársmeðaltal vísitölu neysluverðs á byggingarkostnaðar var árið 1991 154,9 stig, en var í ágúst á þessu ári 214,1 stig. Verðlagsþróun tímabilsins 1991 til ágúst 2001 er því 38,2%. Gera má ráð fyrir að á miðju ári 2002 hafi vísitala neysluverðs hækkað um a.m.k. 40% frá árinu 1991”.

Í athugasemdum með frumvarpinu segir um 3., 4 og 5. gr.: “Með skírskotun til sömu sjónarmiða og gerð var grein fyrir í athugasemdum við 2. Gr. frumvarpsins, um hækkun þeirra kostnaðarliða, sem tekjum af skrásetningargjaldi er ætlað að mæta, og aukna þjónustu við nemendur, er hér lagt til að hámark þetta verði í samræmi við verðlagsþróun undanfarinna ára hækkað í 32.500 kr. eða um 30%”.

Við mótmælum að innritunargjöld í framhaldsskólum hækki um 41,7% meðan skrásetningargjald í háskólum hækki um 30%. Iðnnemasamband Íslands vill benda á að lög um framhaldsskóla voru samþykkt árið 1996 og samþykkt að innritunargjald skyldi aldrei verða hærra en kr. 6.000. Ætla má að Alþingi hafi samþykkt þessi gjöld miðað við þann kostnað sem var þá. Teljum við óraunhæft að miða við verðlagshækkarnir frá 1991 heldur beri að miða þessar verðlagshækkarnir frá árinu 1996 þegar lög um framhaldsskóla voru samþykkt. Vísitala neysluverðs án byggingarkostnaðar í ágúst 1996 var 182,6 stig og nemur hækkunin 17,25%. Við mótmælum 41,7% hækkun innritunargjalda.

Í athugasemdum með frumvarpinu segir um 2. gr.: Samkvæmt 2. mgr. 7. gr. laga nr. 80/1996 er enn fremur heimilað að innheimta efnisgjald af nemendum, sem njóta verklegrar kennslu vegna efnis sem skóli lætur þeim í té og þeir þurfa að nota í námi sínu. Gjaldið skal taka mið af raunverulegum efniskostnaði, en má þó ekki vera herra en 25.000 kr. á skólaári eða 12.500 kr. á önn. Hér er lagt til að hámark þetta verði hækkað um 100% í 25.000 kr. á önn eða 50.000 kr. á skólaári.

IÐNNEMASAMBAND ÍSLANDS

LANDSSAMBAND IÐN- OG STARFSNÁMSNEMA

STOFNAÐ 1944

Hverfisgata 105 - 101 Reykjavík
Sími 551 4410 - Myndriti 551 4411
Heimasíða: <http://www.insi.is>
Netfang: insi@insi.is

Dagseining:

Tilvísun: Með þeirri breytingu er komið á móts við þarfir þeirra skóla, sem bjóða upp á tiltölulega dýrt verknám, t.d. í matvæla- og málmíðngreinum, enda hefur reynslan sýnt að gildandi hámark er ekki í samræmi við raunverulegan efniskostnað í þeim greinum. Breytingin snertir þó ekki nema hluta nemenda þar sem efniskostnaður í flestum námsgreinum er undir núverandi hámarki”.

Iðnnemasamband Íslands vill benda á að iðnnemar í löggildum iðngreinum greiða allir hámarks efnisgjald enda er þeirra nám dýrara en bóklegt nám. Í háskólum greiða nemar sama gjald hvort sem þeir fara í lögfræði, guðfræði, læknanám, tannlæknanám os.frv. óháð því hver raunverulegur efniskostnaður er í náminu. Við viljum líka benda á að fyrir utan efnisgjald hjá iðnnemum í löggildum iðngreinum þurfa nemar að kaupa verkfæri sem þeir þurfa að nota á meðan námi stendur.

Í niðurstöðum rannsóknar Jóns Torfa Jónssonar prófessors í uppeldisfræði og menntunarfræði og Kristjönu Stelli Blöndal sem gefin var út í apríl á þessu ári kemur skýrt fram skiptingu náms tæplega 4200 manns sem fædd eru á árinu 1975. Þar kemur fram að af þeim 4200 sem tekið var mið af eru einugis 46,2% sem lokið hafa stúdentspófi og 11% sem höfðu lokið verknámi, 42,8% höfðu ekki lokið neinu námi. Hvað varðar skiptingu kvenna og karla varð niðurstaða rannsóknarinnar sú að 55% kvenna höfðu lokið stúdentspófi, en 37% karla. Hvað varðar verklega námið höfðu um 15% pílta lokið slíku námi og um 7% kvenna. Af höfuðborgarsvæðinu var 7% sem fór í iðnnámið en um 14% af dreifbýlinu sem sóttu slíkt nám.

Það er ljóst að aðsókn í iðnnám hefur með árunum snarminnkað og er best hægt að sjá það á því að nú hafa skólar á landsbyggðinni þurft að leggja niður mikið að verknámskennslu eins og sést á meðfylgjandi göngum.

Það er því ljóst að með kjarnaskólastefnunni hafa landsbyggðarskólar ekki aðstöðu til að standa í samkeppni og deildirnar detta nú óðum niður. En sjáandi það að stór hluti iðnnema á Íslandi kemur af landsbyggðinni fer það ekki á milli mála að nemar flytjast til Reykjavíkur í stríðum straumum til að fylgja draumum og læra iðnnám. Gríðarlegur kostnaður er fylgjandi því að ungt fólk flytist landshluta á milli og ber þar að nefna leigu á frjálsum markaði sem má segja að sé að lágmarki 25,000 kr fyrir eitt herbergi með aðgangi að wc og eldhúsi. Síðan má bæta ofna á það ferðakostnaði, matarkostnaði, fatakostnaði og skólakostnaði. Skólakostnaður hefur verið mikill og oft hafa nemar hrökklast úr námi vegna þess að launin eru undir lágmarkslaunum í landinu (42,000-89,000 kr) og með þessu bágu kjörum þurfa nemar að kaupa verkfæri, vinnuföt, og annað slíkt sem getur hlaupið á tugum þúsunda. T.d. má nefna hárgreiðslu, byrjunarpakkinn þar er um 65,000 kr og í matreiðslu er hann um 40,000-50,000 kr.

IÐNNEMASAMBAND ÍSLANDS

LANDSSAMBAND IÐN- OG STARFSNÁMSNEMA

STOFNAÐ 1944

Hverfisgata 105 - 101 Reykjavík
Sími 551 4410 - Myndriti 551 4411
Heimasíða: <http://www.insi.is>
Netfang: insi@insi.is

Dagsetning:

Tilvísun: Það er í öllum iðngreinum að nemendur þurfa að kaupa verkfæri eða önnur námtengd efni. Bókakostnaður við hverja önn er í kring um 30,000-50,000 kr. Ef litið er á töflun hér fyrir neðan er ljóst að erfitt er að ná endum saman enda kostnaður mikill sem fylgir iðnnámi.

Að mati INSÍ er engin réttlætunleg skýring á þeim gríðarlegu hækkunum sem nemar horfast í augu við og ljóst að hér er verið að stuðla að því að færri nemar skili sér í framhaldsskólana en nú þegar gera. Það er skílaus krafa þjóðfélagsins að ungt fólk mennti sig en ljóst að Ríkisstjórnin og Alþingi ætla að berjast gegn því að framtíð Íslands geti átt aðgang að ódýrri og góðri menntun.

Framhaldsskólar í dag rukka fullt efnisgjald hvort sem nemendur eru að full nýta það eður ei. Það er því ljóst að skólanir muni gera það áfram og þar af leiðandi leggst gjaldið á þá mörgu sem ekki eru að nýta það. Enda er 100% hækkun á efnisgjöldum á engan hátt réttlætunleg.

Jónína Brynjólfsdóttir

Formaður Iðnnemasambands Íslands

Þórunn Daðadóttir

Framkvæmdarstjóri Iðnnemasambands Íslands

Nám sem hægt er að stunda, X hægt er að klára

Nám	Rvík, Reykjanes	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland-vestra	Norðurland-eystra	Austurland	Suðurland
Almennt*	X	X	X	X	X	X	X
Bakaraíðn	X						
Bifreiðasmíði	X						
Bífvélavirkjun	X						
Bílamálun	X						
Blikksmíði	X						
Framleiðsla	X						
Grunnd. Biliðngr.	X						
Grunnd. Málm	X						
Grunnd. Raf	X						
Grunnd. Tré	X						
Hárgreiðsla	X						
Húsasmíði	X	X		X	X		X
Húsgagnasmíði	X						
Hönnun	X						
Kjötiðn	X						
Málarinn	X						
Matreiðsla	X						
Málsmíði/tækni	X						
Múrsmíði	X						
Netagerð	X						
Uppl og fjölmg.	X						
Pípulagnir	X						
Rafsuða	X						
Rafvirkjun	X	X			X		
Rafeindavirkjun	X						
Rennismíði	X						
Snyrtibraut	X						
Söðlasmíði							X
Tækniteiknun	X						
Útstilling	X						
Vélsmiði	X				X		
Vélstjórn	X				X		

Reykjavík og Reykjanes
FB
 Borgarholtsskóla
 Fjölb. Suðurnesja
 Iðnskólanum í Hafnarfirði
 Iðnskólanum í Reykjavík
 Menntaskólanum í Kópavogi

Vesturland
 Fjölb. Vesturlands

Vestfirðir
 Menntaskóli Ísafjarðar

Norðurland-Vestra
 Fjölb. Norðurl. Vestra

Norðurland-eystra
 Framh.sk. Húsavík
 Verkmenntaskólinn á Akureyri

Austurland
 Verkmenntaskóli Austurlands

Suðurland
 Fjölb. á Selfossi

Tölur þessar eru byggðar á upplýsingum sem INSÍ hefur fyrir haustönn 2000.

Nám sem hægt er að stunda, X hægt er að klára

Nám	Rvík, Reykjanes	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland-vestra	Norðurland-eystra	Austurland	Suðurland
Almennt*	X	X	X	X	X	X	X
Bakariðn	X						
Bifreiðasmíði	X						
Bifvélavirkjun	X						
Bílamálun	X						
Blikksmíði	X						
Framleiðsla	X						
Grunnd. Bíliðngr.	X						
Grunnd. Málm	X						
Grunnd. Raf	X						
Grunnd. Tré	X						
Hárgreiðsla	X						
Húsasmíði	X	X		X	X		X
Húsgagnasmíði	X						
Hönnun	X						
Kjötiðn	X						
Málarinn	X						
Matreiðsla	X						
Málmsmíði/tækni	X						
Múrsmíði	X						
Netagerð	X						
Uppl og fjölmg.	X						
Pípuíagnir	X						
Rafsuða	X						
Rafvirkjun	X	X			X		
Rafeindavirkjun	X						
Rennismíði	X						
Snyrtibraut	X						
Söðlasmiði							X
Tækniteiknun	X						
Útstilling	X						
Vélsmiði	X				X		
Vélstjórn	X				X		

Reykjavík og Reykjanes
FB
Borgarhoitsskóla
Fjölb. Suðurnesja
lönskólanum í Hafnarfirði
lönskólanum í Reykjavík
Menntaskólanum í Kópavogi

Vesturland
Fjölb. Vesturlands

Vestfirðir
Menntaskóli Ísafjarðar

Norðurland-Vestra
Fjölb. Norðurl. Vestra

Norðurland-eystra
Framh.sk. Húsavík
Verkmenntaskólinn á Akureyri

Austurland
Verkmenntaskóli Austurlands

Suðurland
Fjölb. á Selfossi

Tölur þessar eru byggðar á upplýsingum sem INSÍ hefur fyrir haustönn 2001.